

תקציר
התכנית

תכנית להכשרה, פיתוח והטמעה של מיומנויות חיוניות לתלמידים לאורך החיים – חשיבה ביקורתית, יצירתית, אוריינות מידע, שפה ובינה מלאכותית, במהלך הלמידה היומיומית ובמסגרות הבגרות הגמישה של משרד החינוך.

רכזי מיומנויות, רכזים פדגוגיים, מורים מובילים בכל תחומי הדעת בתיכונים

למי?

המטרה המרכזית היא להכיר לצוותי החינוך את המודלים (הכלים), העקרונות, הדוגמאות, דרכי היישום וההטמעה והמדידה וההערכה של המיומנויות לפי מתווה משרד החינוך, הן למשימות המבוקרות והן להכשרה לחיים בכלל.

למה?

- הקניה – מפגשי הנחיה לקבלת כלים, מודלים עקרונות ודרכים לשילוב המיומנויות.
- התנסות ותרגול - יישום, המחשה והתנסות מעשית של צוותי המורים בתחומי הדעת שלהם.

איך?

לימוד ויישום של המיומנויות במסגרת הבגרות הגמישה:

- ארגון מידע
- חשיבה יצירתית
- חשיבה ביקורתית
- מיומנויות שפה
- אחריות דיגיטלית
- למידה שיתופית
- קבלת החלטות
- ניהול זמן

מה?

מספר תכנית גפן:
67313

תכנית פיתוח מיומנויות לצוותי חינוך

גם וגם

המנחה: יעל גרינשפון, מומחית לפיתוח מיומנויות ולשון עברית במערכת החינוך (גם דרך מצפן). בעלת ניסיון של מעל 25 שנה בתפקידי הובלה, הדרכה ופיתוח במערכת החינוך, ביניהם תפקידה האחרון כמנהלת תחום ניהול ידע, ארגון ופיתוח תוכן במינהל החינוך הטכנולוגי של משרד החינוך - במסגרת הנחתה והכשירה מאות מורים, מנהלים ומפקחים בפריסה ארצית. יעל מתמחה בפיתוח תוכן מקורי המשלב חשיבה, שפה, אוריינות מידע ובינה מלאכותית, תוך יצירת חיבורים בין עולמות התוכן המסורתיים לבין מיומנויות נדרשות במאה ה-21. כעורכת וכעיתונאית (לשעבר עורכת ערוץ ההורים של ynet ומגזינים מובילים), מביאה יעל ניסיון יישומי בפיתוח משימות עיתונאיות - יתרון מהותי בעידן הבגרות הגמישה, שבה משימות מבוקרות רבות מבוססות על כתיבה, ריאיון, ניתוח טקסטים והפקת תכנים מקוריים (כגון נייר עמדה, פודקאסט, כתבה).

מי?

המפגשים

30 שעות | 10 מפגשים (אפשרי להזמין מפגש אחד לפי נושא לבחירה)*

גודל הקבוצה

עד 24 משתתפים.

ציוד
נדרש

זום / אולם בגודל מתאים, מקרן + רמקולים להקרנת מצגת, אפשרות חיבור לאינטרנט, כיתת תרגול עבור כל צוות תחום דעת לצורך תרגיל שיתופי + מחשב נייד/נייד אחד לפחות לכל צוות לצורך תוצר דיגיטלי.

* ניתן ליהנות מהתוכנית גם במסגרת השתלמות מוסדית/שכבתית וגם במסגרת מפגש חד פעמי לבחירה. גם בזום וגם פרונטלי.

המטרות

- * בניית שפה מקצועית אחידה למיומנויות בבית הספר.
- * תכנון והפעלה של משימות/תוצרים לבגרות הגמישה והוראה יומיומית.
- * פיתוח מחוונים, משוב מעצב וכלי מדידה
- * הטמעה בית-ספרית: מנגנון שיפור מתמשך.

הערך

- * סט כלים ומודלים: תוצרים מותאמים לתחומי הדעת + מחוונים + דוגמאות משוב + מפת דרכים בית-ספרית להטמעה + מדדי הצלחה + תיק תוצרים לצוות/מורים: דוגמאות, תבניות, כללים ונהלים.

כישורים

וכלים

מקצועיים

- * **מודלים לפיתוח מיומנויות** – יצירתיות, חשיבה ביקורתית, בניית צוות מנצח, קבלת החלטות.
- * **ארגז כלים** - מחוון, תבניות תכנון משימה, כלי מדידה והערכה.
- * **שיטות ומתודולוגיות** - מבוססות מחקרים מהעולם.
- * **כללי אחריות דיגיטלית**: פרטיות/זכויות יוצרים/שקיפות שימוש ב-AI

תהליך

עבודה

ואופן

פעולה

- * **אפיון צרכים** (שיחה עם הנהלה/רכזים, בחירת תחומי דעת, הגדרת מדדים)
- * **תכנון** (בניית/התאמת משימות, תוצרים ומחוונים)
- * **הטמעה בכיתה** (יישום מונחה + למידת עמיתים)
- * **מדידה ומשוב** (איסוף תוצרים/נתונים, משוב, התאמות)
- * **עיגון והמשכיות** (תכנית הטמעה בית-ספרית, חלוקת תפקידים, שגרת בקרה)

נושא	פירוט	מטרות/תוצרי למידה
1. מבוא למיומנויות	<ul style="list-style-type: none"> • סוגי מיומנויות • סקירת מתווה משרד החינוך • זהות אישית ומקצועית, סקירת תפקידים <p><u>תרגול:</u> הצגה עצמית לפי זהויות ותפקידים.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • הבנת חשיבות המיומנויות • הכרת התכנית של משרד החינוך • זיהוי חוזקות וערך מוסף לתפקיד הבית ספרי
2. למידה שיתופית	<ul style="list-style-type: none"> • חשיבות עבודת הצוות • * מודלים לשיתופיות <p><u>תרגול:</u> משימה קבוצתית לבניית מחוון להערכת עמיתים</p>	<ul style="list-style-type: none"> • הובלת פעילויות למידה שיתופיות • מדידה והערכה של מיומנות עבודת הצוות.
3. ארגון מידע	<ul style="list-style-type: none"> • עקרונות ניהול הידע • תכנון משימה, איתור מידע, ריכוז, עריכה, סידור וארגון <p><u>תרגול:</u> בניית משימה להדגמה + שיתוף ותובנות</p>	<ul style="list-style-type: none"> • הקניית כלים לניהול מידע כתשתית לתכנון משימות למידה • שימוש מושכל במידע ממקורות מגוונים
4. חשיבה יצירתית	<ul style="list-style-type: none"> • מודלים וטכניקות לפיתוח יצירתיות • שילוב בינה מלאכותית <p><u>תרגול:</u> קבוצתי + שיתוף ותובנות</p>	<ul style="list-style-type: none"> • פיתוח פתרונות חדשניים לבעיות חינוכיות

נושא	פירוט	מטרות/תוצרי למידה
5. חשיבה ביקורתית	<ul style="list-style-type: none"> • עקרונות ושלבי חשיבה ביקורתית • בקרה אנושית על הבינה המלאכותית <p><u>תרגול:</u> למידה עצמית+שיתוף</p>	<ul style="list-style-type: none"> • הפעלת חשיבה ביקורתית על מידע ועל הבינה המלאכותית
6. אחריות דיגיטלית	<ul style="list-style-type: none"> * אתיקה בשימוש בבינה מלאכותית * שמירה על פרטיות, זכויות יוצרים, זהירות בשיתוף מידע <p><u>תרגול:</u> קבוצתי - ניסוח הקוד האתי: עשה ואל תעשה מול ה-AI.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * הבנה אתית בעידן הדיגיטלי • שימוש מושכל בכלי AI • תקנון בית ספרי לקוד האתי
7. קבלת החלטות	<ul style="list-style-type: none"> • כלים לקבלת החלטות נכונה • אתגרים והתלבטויות <p><u>תרגול:</u> תכנון משימה מבוקרת ויישום קבלת ההחלטות+דיון</p>	<ul style="list-style-type: none"> • יישום תהליך חשיבה לקבלת החלטות
8. ניהול זמן	<ul style="list-style-type: none"> • כלים לניהול זמן נכון כבסיס ללמידה עצמית <p><u>תרגול:</u> בניית דגם לתכנון משימה לפי שלבים</p>	<ul style="list-style-type: none"> • חשיבות הזמן • עמידה בזמנים, הצבת מטרות

נושא	פירוט	מטרות/תוצרי למידה
9. ניהול ותכלול מיומנויות	<ul style="list-style-type: none"> ניהול ותפעול מיומנויות כשפה אחידה בבית הספר מקצה לקצה <u>תרגול</u>: תשתית לתכנית שנתית להטמעת מיומנויות. 	<ul style="list-style-type: none"> תכנון שנתי לשילוב מיומנויות בהתאמה לבית הספר
10. סיכום והטמעה - מפת דרכים	<ul style="list-style-type: none"> הצגת מיזמים משוב הדדי, רפלקציה קבוצתית רפלקציה אישית, בניית מפת דרכים, שיתוף תוצרים 	<ul style="list-style-type: none"> גיבוש תכנית פעולה אישית להובלת התחום שיתוף פרקטיקות - למידה הדדית והשראה מיישומים שונים

מספר תכנית גפן:
67313

המרכז להנשרה
לחיים האמיתיים

ההשתלמות עוסקת בפיתוח מיומנויות חיוניות לאורך החיים, שניתנות ליישום בכל תחומי הדעת ואף במסגרת הברות הגמישה של משרד החינוך: בתכנית זו מובאות בחשבון ההכשרות הנדרשות למשימות המבוקרות (כתבה, פרזנטציה, נייר עמדה, פודקאסט, תוצר יצירתי) כחלק מתהליכי הוראה, למידה והערכה או לשילוב במסגרת חלופות בהערכה (30%).